

BIBLIOTECA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMINE

P
I
50

CAIET SELECTIV
DE INFORMARE
ASUPRA CREȘTERII COLECȚIILOR
BIBLIOTECII ACADEMIEI R. P. R.

1

IANUARIE - IUNIE

1961

EXTRAS

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMINE

**CAIET SELECTIV
DE INFORMARE
ASUPRA CREȘTERII COLECȚILOR
BIBLIOTECHII ACADEMIEI R. P. R.**

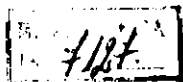
1

IANUARIE - IUNIE

1961

E X T R A S

CABINETUL NUMISMATIC

C o l e c Ț i a n u m i s m a t i c ă

Achiziții din anii 1959 - 1960

Listă întocmită de Octavian Iliescu

Abrevieri : Av.: avers; Rv.: revers;c.l.
(e.)(i.): cerc liniar (exterior)(interior);c.p.
(e.)(i.): cerc perlat (exterior)(interior) ;
dr.: drept,dreapta ; st.: stîng,stînga; AE. :
aramă sau bronz ; AR.: argint; AV.: aur. Numerele din paranteză reprezintă numărul de înregistrare.

Notă. Piesele care au înregistrarea nr. 1652 au fost cedate de către Banca de Stat a R.P.R.

MONEDE ANTICE

Monede grecești

E U R O P A

SICILIA

N a x u s

1. Av. Capul lui Dionysos spre dr.,cu barbă,părul strîns la spate într-un oco și cunună de iederă. C.p.
Rv.N/A/XI/ON Silen bărbos șezînd spre st.,cu genunchii îndoiți, ținînd în mîna dr.un cantharos,cealaltă mînă rezemată pe genunchiul st.
AV. 17x19 mm 4,98 g. Cu toartă și verigă de atîrnat (1652). Fals; copie modernă în aur a unei drahme emise în perioada 461-413 î.e.n.; pentru original,cf. B.V. Head, Historia numorum, Oxford, 1911, p.160.

S y r a c u s a

HIERON II (274-216 f.e.n.)

2. Av. Capul diademat al Persephonei spre st.; în cîmpul dr. simbol nedistinct. C.p.
Rv. ΠΕΡΩΝΟΣ în exergă. Bigă în galop spre dr., condusă de un personaj îmbrăcat într-o haină lungă, ținînd în dr. o nuia, în st. hățurile. Deasupra nuielei MI. AV. 60 litre. 16 mm 3,60 g (1652). Falsificat modern; cf. B.V. Head, op.cit., p.184.

MACEDONIA

Regii Macedoniei

FILIP II (359-336 f.e.n.)

3. Av. Capul lui Apollo laureat spre dr.
Rv. ΦΙΛΙΠΠΟΥ în exergă. Bigă în galop spre dr., condusă de un tînăr, care ține în mîna dr. o nuia, în st. hățurile. Sub cai fulgerul în poziție orizontală.
AV. Stater. 18 mm 8,51 g. Uzată (1652). L. Müller, Nu-
mismatique d'Alexandre le Grand, Copenhaga, 1855, pl. XXIV, nr.1 (Pella).
4. Av. Capul lui Herakles tînăr spre dr., cu pielea leului din Nemea. C.p.
Rv. ΦΙΛΙΠΠΟΥ Arc și măciucă; sub legendă trident spre st.
AV. 1/4 Stater. 12 mm 2,38 g (1556). Cf. L. Müller, op. cit., pl. XXIV, nr.61 (Amphipolis).
5. Av. Capul lui Zeus laureat spre dr. C.p.
Rv. ΦΙΛΙΣΣ/ΟΥ Călăreț gol la trap spre dr., ținînd în dr. ramura de palm, în st. hățurile. Sub cal capul înconjurat de raze al Soarelui.
AR. Tetradrakhmă. 25x26 mm 14,27 g (1557).
6. Av. Ca mai sus. C.p.
Rv. ΦΙΛΙΠΠΟΥ c.p.e. Călăreț ca mai sus; sub cal făclie aprinsă, deasupra ei, sigla Λ; în cîmpul dr. jos programul Υ.

AR. Tetradrachmă. 27 mm 14,30 g (1652). L.Müller, op.cit., pl.XXIV, nr.34 (Amphipolis).

ALEXANDRU CEL MARE (336-323 î.e.n. și emisiuni postume)

7. Av. Capul zeiței Athena spre dr., cu coiful corinthian împodobit cu un șarpe.

Rv.AAEIANΔPOY în câmpul dr.de sus în jos. Nike în picioare spre st., ținând în dr. o cunună de lauri, în st.stylis (oatarg de corabie, ca trofeu naval). În câmpul st. fulgerul în poziție verticală, mai jos monogramul **A**.

AV. Dublu stater. 20x22 mm 17,20 g (1652). Cf.L.Müller, op.cit., pl.III, nr.5 (Pella). Găsit probabil la Cio-roiu, r.Caracal.

8. Av. Ca mai sus.

Rv.AAEIA/NA (restul legendei lipsește) în câmpul st. de jos în sus. Nike ca mai sus. În câmpul dr.spic de grâu, mai jos secure bipenă.

AV.Stater. 17 mm 8,47 g (1522). L.Müller, op.cit., pl.IX, nr.584.

9. Av. Ca mai sus.

Rv.AAEIANΔPOY în câmpul dr.de sus în jos. Nike ca mai sus. Fără sigle.

AV. Stater. 18 mm 12,66 g. Montat ca ac de cravată (1527).

10. Av. Ca mai sus.

Rv.AAEIANΔPOY ca mai sus. Nike ca mai sus; în câmpul st.sigla **M**; în câmpul dr.sgrafitto în formă de unghi ascuțit, cu vârful spre dr.

Plumb placat cu aur. Stater. 19 mm 6,94 g. Dar de la C.Miculescu, Buc. (1529). Falsificat antic; cf. L. Müller, op.cit., pl.XVIII, nr.1312 (Mallus, în Cilicia)

11. Av.Capul Athenei ca mai sus

Rv. AAEIANΔPO (restul legendei lipsește) ca mai sus Nike ca mai sus. Fără sigle.

AV.Stater. 18 mm 8,48 g. Uzată; perforată (1652).

12. Av. Ca mai sus.

Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ca mai sus; în câmpul st. fulgerul în poziție verticală.

AV.Stater. 19 mm 8,48 g (1642). Cf. L.Müller, op.cit., pl.III, nr.2 (Pella).

13. Av. Ca mai sus.

Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ca mai sus ; același simbol.

AV. Stater. 18x19 mm 8,38 g. Uzată. (1644).

14. Av. Ca mai sus.

Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡ (restul legendei lipsește). Nike ca mai sus; în câmpul st., trident cu dinții în jos.

AV.Stater. 17 mm 8,60 g (1652). Cf. L.Müller, op.cit., pl.IV, nr.105 (Amphipolis).

15. Av. Ca mai sus.

Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ (restul legendei lipsește). Ca mai sus; același simbol.

AV. Stater. 19 mm 8,50 g. Uzată; rău conservată (1652).

16. Av. Ca mai sus.

Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ca mai sus; același simbol.

AV. Stater. 19 mm 8,55 g (1652).

17. Av. Ca mai sus.

Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ (restul legendei lipsește). Ca mai sus; în câmpul st. monogramul .

AV. Stater. 17 mm 8,40 g. Uzată; rău conservată (1652). L.Müller, op.cit., pl. XXII, nr.1634.

18. Av. Ca mai sus

Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Nike ca mai sus; în câmpul st., monograma , mai jos cornul abundenței.

AV.Stater. 18 mm 8,03 g. Uzată (1652). L.Müller, op.cit., pl.VII, nr.381.

19. Av. Ca mai sus.
Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Nike ca mai sus ; în cîmpul st. ΙΣ , în cîmpul dr. monogramul ☉ .
AV. Stater. 18 mm 8,33 g (1632).
20. Av. Ca mai sus.
Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Nike ca mai sus ; în cîmpul st. protomele a doi cai îngemănați, galopînd în sens contrar; mai jos monogramul ⚡ .
AV. Stater. 18 mm 8,57 g (1632). L. Müller, op.cit., pl.VII, nr.394 (Perinthus).
21. Av. Ca mai sus.
Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ca mai sus ; în cîmpul st. monogramul ⚡ , dedesubt protomă de pegas spre st., mai jos Δ .
AV. Stater. 19 mm 8,48 g (1642). Cf. L. Müller, op.cit., pl.XIII, nr.916 (tetradrahmă , Lampsacus).
22. Av. Ca mai sus.
Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Ca mai sus; jos în cîmpul st. sfînx spre dr.
AV. Stater. 18 mm 8,48 g (1642). L. Müller, op.cit., pl.VI, nr.284 (Abdera).
23. Av. Ca mai sus.
Rv. ΑΛΕΞΑΝ... în cîmpul dr.; ΒΑΣΙΛΕΩΣ în cîmpul st., ambele de sus în jos. Nike ca mai sus ; jos în cîmpul st. monogramul ⚡ .
AV. Stater. 18 mm 8,48 g. Uzată (1652).
24. Av. Ca mai sus.
Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ || ΒΑΣΙΛΕΩΣ ca mai sus. Nike ca mai sus; jos în cîmpul st. ⚡ , în cîmpul dr. ☉ .
AV. Stater. 18 mm 8,48 g (1652).
25. Av. Ca mai sus.
Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ || ΒΑΣΙΛΕΩΣ ca mai sus. Nike ca mai sus ; în cîmpul st. cap bărbătesc în profil spre st., în cîmpul dr. monogramul ⚡ într-o cunună.

AV. Stater. 18 mm 8,42 g. Uzată (1652). L.Müller, op.cit., pl.XI, nr.709.

• 26. Av. Ca mai sus.

Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ || ΒΑΣΙΛΕΥΣ ca mai sus. Nike ca mai sus; în câmpul st. MI, în câmpul dr. MP într-o cunună. AV. Stater. 19 mm 8,45 g. Cu toartă (1652). L.Müller, op.cit., pl.XI, nr.731.

• 27. Av. Capul lui Herakles tânăr spre dr., cu pielea leului din Nemea. C.p.

Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ în câmpul dr. de sus în jos. Zeus laureat șezînd pe tron fără spătar spre st., țirînd în dr. acvila, mîna st. rezemată în sceptru. În câmpul st. monogramul Ρ .

AR. Tetradrachmă. 26x28 mm 17,13 g (1536). L.Müller, op.cit., pl.XIX, nr.1375 (Aradus).

28. Av. Ca mai sus.

Rv. ΒΑΣΙΛΕΥΣ în dr.; ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ (restul lipsește) în st., ambele de sus în jos. Zeus ca mai sus; în câmpul st. ΟΕ, sub tron Μ .

AR. Tetradrachmă. 30x31 mm 15,52 g. Uzată (1597). L.Müller, op.cit., pl.VII, nr.420 (Odessus).

- 29. Av. Ca mai sus. C.p.

Rv. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ în dr. de sus în jos. Zeus ca mai sus, dar cu picioarele pe un scăunel. În câmpul st. M, sub tron Ι .

AR. Drachmă 18 mm 3,99 g. (1557). L.Müller, op.cit., pl.XXI, nr.1618.

FILIP III ARRHIDAEUS (323-316 î.e.n.)

30. Av. Capul zeiței Athena spre dr., cu coiful corinthian împodobit cu un șarpe.

Rv. ΦΙΛΙΠΠΟΥ în câmpul dr. de sus în jos. Nike în picioare spre st., ținînd o cunună de lauri și un stylis; în câmpul st. monogramul M, dedesubt șarpe încolăcit spre st.

AV. Stater. 19 mm 8,38 g. Uzată (1591). L. Müller, op. cit., pl. XXVII, nr. 64. Găsită lângă Reșca, r. Caracal.

31. Av. Ca mai sus.

Rv. ΦΙΛΙΠΠΟΥ Nike ca mai sus ; în câmpul st. Π , dedesubt șarpe încolăcit spre dreapta.

AV. Stater. 17x18 mm 8,42 g. Uzată (1642).

32. Av. Ca mai sus.

Rv. ΦΙΛΙΠΠΟΥ Ca mai sus; în câmpul st. ⚡ , dedesubt ⚡.

AV. Stater. 19 mm 8,54 g (1642). Cf. L. Müller, op. cit., pl. XXVIII, nr. 77.

33. Av. Capul lui Herakles spre dr., cu pielea leului din Nemea. C.p.

Rv. ΦΙΛΙΠΠΟΥ în dr. de sus în jos; ΒΑΣΙΛΕΩ (restul legendei lipsește) în exergă. Zeus laureat șezând pe tron cu spătar spre st., ținând în dr. acvila, mâna st. rezemată în sceptru, iar picioarele pe o linie orizontală reprezentând solul. În câmpul st. ⚡ , dedesubt ⚡ , sub tron Ι .

AR. Tetradrachmă. 27 mm 16,68 g. Uzată; demontată dintr-o broșă (1554). L. Müller, op. cit., pl. XXVIII, nr. 93.

ANTIGON GONATAS (277-239 î.e.n.)

34. Av. Scut macedonean, având în centru capul lui Pan, cu coarne, spre st.; pe umăr, un pedum.

Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ în dr.; ANTIGONΟΥ în st., de sus în jos. Athena Alkis în picioare spre st., aruncând trăznetul și ținând în st. sceptrul. În câmpul st. coif, în câmpul dr. ΠΙ .

AR. Tetradrachmă. 30 mm 16,56 g (1540). B.V. Head, op. cit., p. 231.

Macedonia sub romani.

Macedonia I-a (158-149 î.e.n.)

35. Av. Scut macedonean avînd în centru bustul zeiței Artemis Tauropolos spre dr., cu coroană și cu arcul și tolba de săgeți pe umăr.
Rv. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ || ΠΡΩΤΗΣ pe două rînduri horizontale ; la mijloc, măciuca avînd mînerul spre st. Sus în cîmp monogramul Α. Totul într-o cîunună de stejar; marginal în st. fulgerul în poziție verticală.
AR. Tetradrahmă. 30 mm 16,61 g (1557). B.V.Head, A Catalogue of the Greek Coins in the British Museum. Macedonia etc., Londra, 1879, nr.2.
36. Av. Ca mai sus.
Rv. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ || ΠΡΩΤΗΣ , în cîmpul superior Α. Ca mai sus, dar literele legendei mai mari; în parte globulate.
AR. Tetradrahmă. 31 mm 16,28 g (1606).
37. Av. Ca mai sus.
Rv. ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ || ΠΡΩΤΗΣ , în cîmpul superior ΣΑΡ, în cîmpul inferior Κ ΚΕ . Ca mai sus; caracterele legendei drepte.
AR. Tetradrahmă 32 mm 16,46 g (1545). Cf. B.V.Head, op.cit., nr.7-8.

THRACIA

Regii Thraciei

ΛΥΣΙΜΑΗ (323-281 î.e.n. și emisiuni postume)

38. Av. Capul divinizat al lui Alexandru cel Mare spre dr., cu diademă și coarnele lui Zeus Ammon.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ în dr.; ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ în st., de sus în jos. Athena șezînd pe tron spre st., ținînd în dr. o Nike, mîna st. rezemată pe scut; alături de ea, lancea. În cîmpul st. cap de leu spre st., sus în cîmpul dr.

semiluna, în exergă monogramele Σ și ΔB .

AV.Stater. 19 mm 8,51 g (1643). Cf.L.Müller, Die Münzen des thracischen Königs Lysimachus, Copenhaga, 1858, pl.III, nr.42 (tetradrahmă, emisă la Lysimachia, cu al doilea monogram neclar). Găsită la Sarmizegetusa prin 1932-1933.

39. Av. Ca mai sus.

Rv. $\text{ΒΑΣΙΛΕΥΣ} \parallel \LambdaΥΣΙΜΑΧΟΥ$ Ca mai sus; în cîmpul st. monogramul Π .

AV.Stater. 19 mm 8,44 g (1632).

40. Av. Ca mai sus.

Rv. $\text{ΒΑΣΙΛΕΥΣ} \parallel \LambdaΥΣΙΜΑΧΟΥ$ Athena ca mai sus; în cîmpul st. K, în exergă bucraniu.

AV. Stater. 18 mm 8,34 g (1652).

41. Av. Ca mai sus.

Rv. $\text{ΒΑΣΙΛΕΥΣ} \parallel \LambdaΥΣΙΜΑΧΟΥ$ Athena ca mai sus; în cîmpul st. Α , sub tron BY, în exergă trident spre st., însoțit de doi delfini.

AV.Stater. 18 mm 8,50 g (1652). L.Müller, op.cit., pl.V, nr.154 (emis la Bizanț).

42. Av. Ca mai sus ; factură barbară.

Rv. $\text{ΒΑΣΙΛΕΥΣ} \parallel \LambdaΥΣΙΜΑΧΟΥ$ Athena ca mai sus; în cîmpul st. ΠΟ , sub tron KAA , în exergă trident ca mai sus.

AV.Stater. 20 mm 8,24 g. Perforată (1642). L.Müller, op.cit., pl.VI, nr.265 (emis la Callatis).

43. Av. Ca mai sus; factură barbară.

Rv. $\text{ΒΑΣΙΛΕΥΣ} \parallel \LambdaΥΣΙΜΑΧΟΥ$ Athena ca mai sus; în cîmpul st. ΟΕΟ , sub tron TO, în exergă trident ca mai sus.

AV. Stater. 19 mm 11,26 g. Montat ca ac de cravată (1558). L.Müller, op.cit., pl.VI, nr.279 (emis la Tomis).

44. Av. Ca mai sus ; factură barbară.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ | ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ Athena ca mai sus, dar fără lance și de factură barbară ; în câmpul st. $\overline{\text{PCI}}$ $\Delta\omega$,
sub tron TO, în exergă trident ca mai sus.
AV.Stater. 19 mm 8,19 (1652). Emis la Tomis.
45. Av. Ca mai sus; factură mai reușită.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ || ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ Athena ca mai sus, fără lance, de factură mai reușită; în câmpul st. To, în exergă N
AV.Stater. 20 mm 8,39 g (1652). Emis la Tomis ?
46. Av. Ca mai sus.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ || ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ Athena ca mai sus, cu lance; în câmpul st. IK .
AV.Stater. 21 mm 9,62 g (1652). Falsificat modern.
47. Exemplar identic.
AV. Stater. 20 mm 9,22 g (1652). Falsificat modern.
48. Av. Capul lui Alexandru cel Mare ca mai sus.
Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ || ΛΥΣΙΜΑΧΟΥ Athena ca mai sus; în câmpul st. ΗΡΑΚΛΑ , dedesubt ΦΙΑ .
AV. 1/4 Stater? 10 mm 1,59 g (1555). Probabil bătut de Carl Wilhelm Becker (ante 1830).

Orășele Thraciei

A n c h i a l u s

GORDIAN III și TRANQUILLINA (238-244)

49. Av. AVT K M ANT ΓΟΡΔΙΑΝΟΥ AVΓ , JOS CEB TPAN || ΚΥΑΛΙΝΑ
pe două rânduri. Busturile afrontate ale lui Gordian III, laureat și drapat, și al Tranquillinei, cu diademă și drapată.
Rv. ΟΥΑΝΙΑΝ | ΩΝ | ΑΓΧΙ , în exergă ΑΛΕ ΩΝ Templu cu patru coloane, în interior statuia unui zeu, în picioare, din față.

AE.24x26 mm 8,19 g (1588). Fr.Münzer și M.L.Strack, Die antiken Münzen Nord-Griechenlands, vol.2, Thracien, Berlin, 1912, p. 290, nr.680. Găsită la Mangalia în 1958-1959.

P a u t a l i a

COMMODUS (177-192)

50. Av. AV M AVP KOMOΔOC C.p. Bustul său laureat spre dr.
Rv. ΟΥΛΠΙΑC ΠΑΥΤΑΛΙΑC C.p. Ciorchine de strugure.
AE. 19x20 mm 4,43 g. Dar de la Sever Movilă (1655).

Insulele Thraciei

T h a s o s

51. Av. Capul lui Dionysos spre dr., purtînd cunună de iederă cu două flori, trei frunze sus și două jos.
Rv. ΗΡΑΚΛΕΟΥC · în dr.; ΣΩΤΗΡΟC în st., de sus în jos; ΘΑΣΙΩΝ în exergă. Herakles gol, în picioare spre st., cu mîna dr. sprijinită în măciucă, în st. blana leului din Nemea. În cîmpul st. monogramul **M** .
AR. Tetradrahmă. 28x29 mm 15,10 g (1525). Emisiune din sec. II-I î.e.n.
52. Av. Capul lui Dionysos ca mai sus, dar altă reprezentare.
Rv. ΗΡΑΚΛΕΟΥC || ΣΩΤΗΡΟC || ΘΑΣΙΩΝ . Ca mai sus ; același monogram.
AR. Tetradrahmă. 31x32 mm 16,45 g (1606).
53. Av. Capul lui Dionysos ca mai sus, dar mai stingaci realizat.
Rv. ΗΡΑΚΛΕΟΥC || ΣΩΤΗΡΟC || ΘΑΣΙΩΝ , în cîmpul st. **M** . Herakles ca mai sus.
AR. Tetradrahmă. 34 mm 14,49 g. Dar de la Ivan Neaguloff (R.P. Bulgaria) (1628). Emisiune tîrzie sau imitație barbarizată; găsită în regiunea Deliorman

(R.P.Bulgaria).

MOESIA SUPERIOARĂ

V i m i n a c i u m

GORDIAN III (238-244)

54. Av. [IMF CAE] S M ANT GORDIANVS AVG Bustul său laureat și drapat spre dr.

Rv. P M S CO/L [VIM], în exergă AN.I Figură feminină în picioare, din față, privind spre st., între un taur și un leu.

AE. 27x28 mm 15,56 g. Uzată. Dar de la Sever Movilă (1655). B.Pick, Die antiken Münzen Nord-Griechenlands, I. Dacien und Moesien, I. Halbband, Berlin, 1899, nr.71.

MOESIA INFERIOARĂ

C a l l a t i s

Autonome

55. Av. Capul lui Herakles tânăr spre dr., cu blana leului din Nemea.

Rv. KAAATIA Deasupra legendei spic și măciucă spre dr.; dedesubtul ei, arc în teacă spre dr.

AR. Drachmă. 18 mm 4,76 g. Uzată (1557). B.Pick, op.cit., nr.196.

56. Av. Capul lui Apollo laureat spre dr.

Rv. KAAA in dr.; TIANQN in st., de sus în jos ; ENIXA în cîmpul inferior; marginal în st. spic de grîu.

AE. 25 mm 9,40 g. Uzată (1588). B.Pick, op.cit., nr.230; găsită la Mangalia.

57. Av. Capul zeiței Demeter, cu văl, spre dr. C.p.

Rv. KAAATIA | --|ETQN. La mijloc fulgerul.

AE. 19x20 mm 6,09 g (1588). Găsită la Mangalia

Epoca romană

58. Av. **ΚΤΙCΤΗC** C.p.e. Capul lui Herakles bărbos, spre dr., cu pielea leului din Nemea.
Rv. **ΚΑΜΑΤΙΑΝΩΝ** C.p.e. Tyche în picioare spre dr., cu kalathos, cîrmă de corabie și cornul abundenței. În cîmpul st. B .
AE.20 mm 4,48 g. Uzată (1588). B.Pick, op.cit., nr.290; găsită la Mangalia.

Imperiale

SEPTIMIUS SEVER (193-211)

59. Av. **ΑΥ ΚΑ. CΕ | CΕΥΗΡΟC Π** C.p.e. Bustul său laureat și drapat spre dr.
Rv. **ΚΑΛΛΑΤΙΑΝΩΝ** C.p.e. Asklepios în picioare spre st., mîna dr. rezemată pe bățul cu șarpele încolăcit, cea st. în haină. În cîmpul st. sus € .
AE.26x28 mm 10,63 g. Uzată (1588). Găsită la Mangalia.

GORDIAN III(238-244)

60. Av. **ΑΥΤ Κ Μ ΑΝΤ ΓΟΡΔΙΑΝΟC ΑΥΤ** C.p.e. Bustul său laureat și drapat spre dr.
Rv. **ΚΑΛΛΑΤΙΑΝΩΝ** C.p.e. Demeter în picioare spre st., ținînd în dr. două spice de grîu, mîna st. rezemată în făclie. În cîmpul st. sus E .
AE.26x28 mm 12,71 g. Uzată (1588). B.Pick, op.cit., nr.339; găsită la Mangalia.

FILIP ARABUL (244-249)

61. Av. **ΑΥΤ Μ ΙΟΥΑ | ΦΙΛΙΠΠΟC ΑΥΤ** C.p.e. Bustul său laureat și drapat spre dr.
Rv. **ΚΑΜΑΤ | Ι | ΑΝΩΝ** C.p.e. Hades-Sarapis șezînd pe tron spre st., cu mîna dr. întinsă deasupra cîinelui Cerber, mîna st. rezemată în sceptru. În exergă E .
AE. 27x28 mm 13,37 g. Uzată (1588). Cf. B.Pick, op.cit., nr.348 (variantă); găsită la Mangalia.

62. Av. AVT M IOVA|ΦΙΛΙΠΠΟΣ AVΓ C.p.e. Ca mai sus.
Rv. KAAAT|I| ANΩN C.p.e. Artemis mergînd spre dr.,
în atitudine de vînătoare, ținînd în dr. arcul, cu mîna
st. scoțînd o săgeată din tolba de pe umăr; la picioa-
rele ei, cîinele alergînd spre dr. În cîmpul st. E.
AE. 27 mm 11,74 g (1588). B.Pick, op.cit., nr.351;
găsită la Mangalia.
63. Av. AVT M IOVA|ΦΙΛΙΠΠΟΣ AVΓ C.p.e. Ca mai sus.
Rv. KAAAT|TIANΩN C.p.e. Asklepios în picioare din
față, privind spre st., cu mîna dr. rezemată în bățul
cu șarpele, cea st. prinsă în haină. În cîmpul st. E.
AE. 26x27 mm 12,40 g. Uzată (1588). B.Pick, op.cit.,
nr.352; găsită la Mangalia.
64. Av. AVT M IOVA|ΦΙΛΙΠΠΟΣ AVΓ C.p.e. Ca mai sus.
Rv. KAAAT|IANΩN C.p.e. Hygieia în picioare spre
dr., hrînind șarpele. În cîmpul dr. E.
AE. 27x28 mm 13,18 g. Uzată (1588). B.Pick, op.cit.,
nr.353; găsită la Mangalia.

T o m i s

Imperiale

SEPTIMIUS SEVER (193-211)

65. Av. AV K A CEPTI|CEVHPOC Π Bustul său laureat și
drapat spre dr.
Rv. MHTPOΠ ΠONT|O|Y TOMEPΩC Nike mergînd spre dr.,
ținînd în dr. o cunună, în st. ramură de palm; în cîmpul
dr. Γ (șters).
AE. 23x25 mm 6,79 g. Uzată (1571). Cf. B.Pick și K.
Regling, Die antiken Münzen Nord-Griechenlands, I.
Dacien und Moesien, II. Halbband, Berlin, 1910, nr.2774
(variantă).

GETA (198-211)

66. Av. Π·CEPTI|ΓETAC·K C.p.e. Capul său spre dr.
Rv. MHTPOΠ|Π|OHTOY, în exergă TOMEPΩC, dedesubt Δ.

C.p.e. Trofeu între doi captivi șezînd spate în spate, cu mîinile legate la spate.

AE. 25x26 mm 7,77 g. Uzată. Dar de la Sever Movilă (1655).B.Pick și K.Regling, op.cit., nr.2979.

GORDIAN III (238-244)

67. Av. **AVT K M ANTQN ΓΟΡΔΙΑΝΟΣ** C.p.e. Bustul său laureat și drapat spre dr.

Rv. **ΜΗΤΡΟ ΠΟΝ|ΤΟΥ ΤΟΜΕΩ**, în cîmpul dr.jos C.Demeter în picioare spre st., ținînd în dr.spice, mîna st. rezemată în sceptru, în jurul căruia e încolăcit un șarpe. In cîmpul st.jos Δ .

AE. 25x26 mm 10,65 g. Uzată(1571) Cf. B.Pick și K. Regling, op.cit., nr.340 (variantă).

M a r c i a n o p o l i s

Imperiale

CARACALLA (196-217)

68. Av. **AVT M APHN ANTPNEINOC** C.p.e. Bustul său laureat și drapat spre dr.

Rv. **VI|TAVCTINIANOV MAPKIANOΠOΛITΩ M** C.p.e. Acvilă în picioare din față, ținînd capul spre st., cu o cunună în cioc.

AE. 27x28 mm 11,45 g. Dar de la Sever Movilă (1655). B.Pick, op.cit., nr.621.

ELAGABAL și IULIA MAESA (218-222)

69. Av. **AVT-K.M·AVP ANTPNEINOC AVΓ IOYΛIA MAICA AVΓ** C.p.e. Busturile afrontate ale lui Elagabal, laureat și drapat, și al Iuliei Maesa, diademată și drapată.

Rv. **VII|ΘA ANTPCEN|EYK|OV MAPKIANOΠOΛI**, în exergă **ΤΩ N** C.p.e. Sarapis în picioare spre st., cu kalathos, ținînd mîna dr.ridicată, în st.sceptrul. In cîmpul st. E .

AE. 27 mm 10,58 g (1588).Cf.B.Pick, op.cit., nr.937 (variantă); găsită la Mangalia.

SEVER ALEXANDRU și IULIA MAESA (222-223)

70. Av. AVT K M AVP CEVH AΛEZANΔPOC IOVNI A MAKA Cērc de șnur. Busturile afrontate ale lui Sever Alexandru, laureat și drapat, și al Iuliei Maesa, cu diademă, drapata. Rv. ΗΓ ΘΜ ΤΕΡΕΒΕΝΤΙΝΘ | ΜΑΡΚΙΑΝΟΠΟΛΙΤΩΝ Hera în vestmînt lung în picioare spre st., ținînd în dr. pateră, st. rezemată în sceptru. AE. 27 mm 11,68 g. Uzată; aurită; perforată. Dar de la Sever Movilă (1655).

O d e s s u s

Imperiale

ELAGABAL (218-222)

71. Av. AVT K M AVP | ANTΩNEINOC C.p.e. Bustul său laureat și drapat spre dr. Rv. ΟΔΗCC | ΕΙΤΩΝ C.p.e. Marele Zeu în picioare din față, privind spre st., ținînd în dr. o pateră deasupra unui altar aprins, în st. cornul abundenței. AE. 24x26 mm 5,56 g. Uzată. Dar de la Sever Movilă (1655). B.Pick și K.Regling, op.cit., nr.2294.

GORDIAN III și TRANQUILLINA (238-244)

72. Av. AVT K M ANT ΓΟΡΔΙΑΝΟC AV CE , în exergă ΤΡΑΝΚV | ΛΕΙΝ C.p.e. Busturile afrontate ale lui Gordian III, laureat și drapat, și al Tranquillinei, diademată și drapată. Rv. ΟΔΗC | C | ΕΙΤΩΝ C.p.e. Sarapis în picioare spre st., cu kalathos, ridicînd mîna dr. și ținînd în st. sceptrul. În cîmpul st. E. AE. 26x27 mm 11,44 g (1588). Cf. B.Pick și K.Regling, op.cit., nr.2377 (variantă); găsită la Mangalia.

N i c p o l i s a d I s t r u m

CARACALLA (196-217)

73. Av. AV K M AVP | ANTΩNEINOC C.p.e. Bustul său laureat și drapat spre dr.

Rv. ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΩΝ ΠΡΟΣ ΙΣΤΡΩΝ C.p.e. Acvilă din față, cu aripile desfăcute și capul întors spre dr.
AE. 23 mm 7,61 g (1571). B.Piok, op.cit., nr.1588.

SARMATIA

O l b i a

Autonome

74. Av. Capul zeului fluvial Borysthenes (Hypanis?) spre st.
Rv. ΟΛΒΙΟ Secure de luptă, cu ooadă lungă, dedesubt arc în teacă; în cîmpul superior monogramul (inversat).
AE. argintată. 20 mm 7,67 g (1536).
75. Capul lui Apollo spre dr.
Rv. ΟΛΒΙΟ Delfin și spic (pește?) spre dr.
AE. 9x10 mm 1,14 g (1536). Găsită în nordul Dobrogei, fără precizări.

CHERSONESUL TAURIC

P a n t i c a p a e u m

76. Av. Capul lui Apollo laureat spre dr.
Rv. ΠΑΝΤΙΚΑ || ΠΑΙΤΩΝ Arc și tolbă pentru săgeți.
AE. 19x20 mm 6,70 g (1536). Găsită la Isaccea.

ILLYRIA

A p o l l o n i a

77. Av. ΝΙΚΗΝ C.p.e. Vaoă spre st., cu un vițel care sugă.
Rv. ΥΤΟ |ΘΟΥ |ΛΟ (restul legendei lipsește). Dublu pătrat înstelat împărțit în două compartimente (din care se vede numai o parte). Reprezentarea reversului parțial imprimată.
AE. Drahmă 17x18 mm 2,53 g (1557). Rv. descentrat ; numele magistratului ΑΥΤΟΘΟΥΛΟΥ .A. Maier, Die

Silberprägung von Apollonia und Dyrhbachion, in Numismatische Zeitschrift, 41(1908), p.12.

D y r r h a c h i u m

78. Av. **ΜΕΝΙΣΚΟΣ** C.p.e. Vacă spre dr., cu un vițel care sugă; deasupra legendei porumbel spre dr.
Rv. **ΔΥΡ|ΔΙΟ|**-|**ΙΟΥ** C.l.e. Dublu pătrat înstelat, împărțit în două compartimente.
AR. Drăhmă. 16x18 mm 2,98 g (1545). Rv. descentrat ; numele magistratului : **ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ**. A.Maier, op.cit., p.23, nr.201.
79. Av. **ΜΕΝΙΣΚΟΣ** C.p.e. Vacă și vițel ca mai sus; în exergă cîrmă de corabie spre dr.
Rv. **ΔΥΡ|ΑΡ|**-| C.l.e. Ca mai sus.
AR. Drăhmă. 16x19 mm 3,18 g (1545). Rv. descentrat ; numele magistratului: **ΑΡΧΙΠΠΟΥ** A.Maier, op.cit., p.22, nr.144.
80. Av. **ΜΕΝΙΣΚΟ** (restul legendei lipsește). Ca mai sus; același simbol.
Rv. - **Ρ/ΑΡ/ΧΙΠ /** - Ca mai sus.
AR. Drăhmă. 16x18 mm 3,04 g (1545). Rv. descentrat; același magistrat.
81. Av. **ΞΕΝΩΝ** C.p.e. Vacă și vițel ca mai sus; deasupra legendei bonetele Dioscurilor, cu stele; în cîmpul st.spic, în cîmpul dr.făclie.
Rv. **ΔΥΡ|**- C.l.e. Ca mai sus.
AR. Drăhmă 17x20 mm 3,40 g (1545). Rv. descentrat; numele magistratului: **ΦΙΛΛΙΑ** A.Maier, op.cit., p.27, nr.376.

ATTICA

A t h e n a

82. Av. Capul zeiței Athena spre dr., cu coiful attic.
Rv. A | O E | M N A | I E | A Z | N E I | T A P Bufniță stînd pe
amfora panathenaică culcată ; în cîmpul dr. vas (fă-
clie?), în exergă E. Totul într-o cunună de măslin.
AR. Tetradrahmă. 28 mm 14,69 g. Uzată (1536). B.V.
Head, Historia numorum, p.387 (datată din perioada
cca 86 î.e.n. pînă în timpul lui Augustus).

A S I A

PONTUS

Regatul Pontului și al Bosforului

MITHRADATE VI EUPATOR (120-63 î.e.n.)

83. Av. Capul său diademat spre dr.
Rv. B A C I I A E O E I | M I Θ P A A T O Y | E Y N A T O P O I pe trei rînduri
orizontale. Cerb păsînd spre st.; în cîmpul dr. Θ I
(209=89/88 î.e.n.), dedesubt monogramul X. Totul
într-o cunună de iederă înflorită.
AV. 19 mm 13,70 g (1642). Probabil falsificat.

IONIA

M i l e t

84. Av. Cap de leu spre st.
Rv. Pătrat incus, în interior o rozetă.
AR. Diobol. 14 mm 1,13 g (1536). Cf. E. Babelon, Traité
des monnaies grecques et romaines, II-ème partie, I,
nr.429.

SYRIA

S e l e u c i s   ș i   P i e r i a

Antiocheia ad Orontem

FILIP ARABUL (244-249)

85. Av. AVTOK K M IOYAI ΦΙΑΙΝΝOC ΚΕΒ C.p.e. Bustul său laureat și drapat spre dr.
Rv. ΔΗΜΑΡΧ ΕΞΟΥΧΙΑC ΥΠΑΤOC ,in exergă ANTIOXIA, dedesubt SC C.p.e. Acvilă din față, cu capul întors spre dr. și aripile desfăcute; în cioc, ține o cunună.
AE. 27 mm 11,20 g. Dar de la Sever Movilă (1655).

I u d e e a

IOAN HYRCANUS (135-104 î.e.n.) sau Iudas Aristobulus (104-103 î.e.n.)

86. Av. Inscricție ebraică într-o cunună de lauri.
Rv. Dublu corn de abundență; la mijloc floare de mac.
AE. 15x18 mm 2,24 g (1606). Cf. George Francis Hill, Catalogue of the Greek Coins of Palestine, Londra, 1914, p.188-195, 197.
87. Av. Inscricție similară.
Rv. Ca mai sus.
AE. 13x14 mm 2,03 g (1622).
- A doua revoltă a evreilor (132-135 e.n.)**
88. Av. Inscricție ebraică. C.p. Frunză de viță.
Rv. Inscricție ebraică. Palmier.
AE. 25 mm 13,68 g (1606). Cf. George Francis Hill, op.cit., p.307, nr.37 (anul al 2-lea al eliberării lui Israel).
89. Exemplar similar.
AE. 25 mm 12,95 g (1606).

ARABIA

P a r t h i a

MITHRADATES II (123-88 î.e.n.)

90. Av. Bustul său, cu barbă, spre st.; poartă coif, cu ornament în formă de stea, diademă, colier în spirală, cu ornamentație globulară, și cuirasă.

Rv. ΒΑΣΙΛΕΩΣ sus; ΒΑΣΙΛΕΩΝ în dr.; ΜΕΓΑΛΟΥ în exergă, ΑΡΣΑΚΟΥ || ΕΠΙΦΑΝΟΥΣ în st. Arsaces șezând pe tron spre dr., ținând arcul.

AR. Drăhmă 19 mm 2,86 g (1616). Cf. W. Wroth, Catalogue of the Coins of Parthia, Londra, 1903, p. 34-35, nr. 102-116.

A F R I C A

EGIPT

Ptolomeii

PTOLEMAEUS III EUERGETES I (247-222 î.e.n.)

91. Av. Capul lui Zeus Ammon spre dr., cu diademă. C.p.

Rv. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ | ΒΑΣΙΛΕΩΣ C.p.e. Acvila stînd pe un fulger spre st., cu aripile închise; în cîmpul st. corn al abundenței; între picioarele acvilei *

AE. 41x42 mm 67,74 g. Uzată. Dar de la Sever Movilă (1655) Reg. St. Poole, A Catalogue of the Greek Coins in the British Museum. The Ptolemies, Londra, 1883, nr. 87 (Alexandria?)

92. Av. Ca mai sus, dar fără c.p.

Rv. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ | ΒΑΣΙΛΕΩΣ Acvila ca mai sus, între picioarele ei ΔΙ.

AE. 41 mm 59,81 g. Dar de la același (1655). Reg. St. Poole, op.cit., nr. 107.

PTOLEMAEUS IV, PHILOPATOR I (222-204 î.e.n.)

93. Av. Capul lui Zeus Ammon spre dr., cu diademă. C.p.

Rv..... ΜΑΙΟΥ | ΒΑ ..... Acvila stînd pe fulger spre

st., privind spre dr. și purtînd pe aripa st.un corn al abundenței. Intre picioarele acvilei E .

AE. 36x38 mm 30,40 g. Uzată. Dar de la același (1655).
Reg.St.Poole, op.cit., nr.37.

94. Av. Ca mai sus.

Rv. .... ΜΑΙΟΥ | ΒΑΣΙΛΕΥΣ C.p.e. Ca mai sus, dar sigla nedistinctă.

AE. 38x40 mm 43,02 g. Uzată. Dar de la același (1655).

PTOLEMAEUS V EPIPHANES (204-181 î.e.n.)

95. Av. Capul lui Zeus Ammon spre dr., cu diademă. C.p.

Rv. ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ | ΒΑΣΙΛΕΥΣ C.p.e. Acvila stînd pe fulger spre st., cu capul întors spre dr. și aripile deschise; între picioarele acvilei Σ .

AE. 36x38 mm 41,10 g. Dar de la același (1655). Reg.
St.Poole, op.cit., nr.75.

PTOLEMAEUS VIII EUREGETES II (170-117 î.e.n.)

96. Av. Capul Cleopatrei I spre dr., reprezentată ca Isis, cu părul atîrnînd în coade lungi și încoronată cu spice.

Rv. -- ΟΥΡΝΑΙΟΥ | ΒΑΣΙΛΕΥΣ C.p.e. Acvila stînd pe fulger spre st., cu aripile deschise ; în oîmpul st. Π .

AE. 28x29 mm 15,24 g. Uzată. Dar de la același (1655).
Reg.St.Poole, op.cit., nr.6(Paphos).

97-99. Alte trei exemplare similare, foarte uzate și stricate.

AE. 27 mm 18,25 g; 27x28 mm 15,38 g; 24x26 mm 13,56 g. Dar de la același (1655).

A l e x a n d r i a

Imperiale

VALERIAN (253-260)

100. Av. Α Κ Π Α Ι ΟΥΑΛΕΡΙΑΝΟΥ ΕΥΕΥC.p.e. Bustul său laureat, drapat și cuirasat spre dr.

Rv. L^r în cîmpul st. C.p.e. Eirene în picioare spre st., ținînd în mîna dr. ridicată o ramură de măslin, în st. sceptrul.

AE. 24 mm 10,90 g. (1571) Cf. Reg. St. Poole, Catalogue of the Coins of Alexandria and the Nomes, Londra, 1892, nr. 2125 (acolo billon).

GALLIENUS (253-268)

101. Av. AVT K Π AIK ΓΑΛΛΗΝΟC CEB Bustul său laureat, drapat și cuirasat spre dr.

Rv. L || r în cîmp. Acvilă spre dr., cu aripile închise, ținînd o cunună în cioc și o ramură de palm transversală.

AE. 20 mm 9,71 g. Dar de la Sever Movilă (1655). Cf. Reg. St. Poole, op.cit., nr. 2236 (billon).

AURELIAN (270-275)

102. Av. AVT K A ΔOM AVPHAIANOC CEB C.p.e. Bustul său laureat, drapat și cuirasat spre dr.

Rv. L Δ^{*} în cîmpul superior. C.p. Acvila cu aripile desfăcute spre st., privind spre dr. și ținînd o cunună în cioc.

AE. 21 mm 9,77 g. Dar de la același (1655). Cf. ibidem, nr. 2370 (billon).

PROBUS (276-282)

103. Av. A K M AVP ΠPOBOC CEB C.p.e. Bustul său laureat, drapat și cuirasat spre dr.

Rv. L || A în cîmp. C.p. Acvila spre dr., cu o cunună în cioc și o ramură de palm transversală.

AE. 19x20 mm 7,36 g. Dar de la același (1655). Cf. ibidem, nr. 2440 (billon).

104. Av. A K M AVP ΠPOBOC CEB C.p.e. Ca mai sus.

Rv. L || E în cîmp. C.p. Acvila din față, cu capul spre dr., o aripă desfăcută; ține în cioc o cunună.

AE. 20 mm 9,18 g. Dar de la același (1655).

DIOCLETIAN (284-305)

105. Av. **A K P OVA ΔΙΟΚΛΗ** (restul legendei lipsește). C.p.e. Bustul său laureat și drapat spre dr.
Rv. **Λ Σ** în cîmpul st. C.p. Eirene în picioare spre st., ținînd în dr.spic, în st. sceptru transversal.
AE. 17x18 mm 6,18 g. De la același (1655). Cf. ibidem, nr.2495 (billon).

MAXIMIANUS HERCULIUS (286-305)

106. Av. **ΜΑΞΙΜΙΑΝΟΣ ΚΕΒ** C.p.e. Bustul său laureat și drapat spre dr.
Rv. **Σ** în cîmpul st. C.p. Nike în picioare spre st., ținînd o cunună și ramură de palm; înapoia ei, ✱
AE. 19x20 mm 7,58 g. De la același (1655). Cf. ibidem, nr.2577 (billon).

Impărat nedeterminat (sec.III)

107. Av. Legenda nedescifrabilă. Bustul împăratului, laureat și drapat, spre dr.
Rv. **Λ Π Γ** în cîmp. C.p. Homonola(?) în picioare spre st., ținînd ramură și dublu corn de abundență.
AE. 18x20 mm 6,40 g. Uzată. De la același (1655).

[12,50]